

Spis treści

Prolog	13
--------------	----

Rozdział I **Kościół a sprawa niepodległości Polski**

Wprowadzenie	25
1. Postawy hierarchów w procesie upadku I Rzeczypospolitej	30
2. Insurekcja kościuszkowska szansą ostatnią	35
3. Stosunek Watykanu i hierarchii kościelnej do polskiej irredenty w XIX stuleciu	41
4. Zróżnicowana sytuacja wierzących na ziemiach zabranych. Źródła stereotypu Polak-katolik	54
5. Przejawy ugodowości biskupów wobec polityki zaborców. Rola papieży	61
6. Polityka Kościoła w doświadczeniu społecznym w początkach XX w.	67
7. Coraz bliżej niepodległości.	71
8. Przykłady włączania się niższego duchowieństwa w czyn bojowy Polaków organizujących walkę o niepodległość	76
9. Nadchodzi niepodległość – zmiany w postawie politycznej kościoła hierarchicznego.	79
Podsumowanie	81

Rozdział II **Uwarunkowania prawno-polityczne i międzynarodowe** **wygaśnięcia konkordatu z 10 lutego 1925 r.** **Aspekty historyczne a współczesna propaganda**

Wprowadzenie	85
1. Konkordat z 1993 r. jako zadośćuczynienie za „bezprawne i jednostronne zerwanie przez komunistyczny rząd” konkordatu z 1925 r.	89
2. Powrót do kraju prymasa Augusta Hlonda w lipcu 1945 r.	91
3. Stanowisko Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej w sprawie konkordatu	98
3.1. Aspekty prawne	101
3.2. Aspekty moralno-polityczne	106

Podsumowanie	108
Posłowie	113
Aneks	116

Rozdział III

Kilka refleksji na temat stosunków państwo–Kościół po październiku '56 (okres 1956–1980)

1. Uwarunkowania polityczno-społeczne zmian w sytuacji Kościoła po II wojnie światowej	119
2. Rozdział Kościoła od państwa. Sekularyzacja i laicyzacja w polityce władz Polski Ludowej	123
3. Odwilż po październiku '56	129
4. Próby uporządkowania stosunków z Watykanem	138
5. Normalizacja lat 70.	141

Rozdział IV

Stosunki państwo–Kościół w ujęciu projektu konwencji między Stolicą Apostolską a Polską Rzeczpospolitą Ludową z 1988 r. oraz ustaw wyznaniowych z 17 maja 1989 r.

Wprowadzenie: trwałość konfliktu światopoglądowego w społeczeństwie polskim	147
1. Odwilż w latach 70. w stosunkach między władzami PRL i polskim kościółem hierarchicznym oraz otwarciu szansy na nawiązanie stosunków dyplomatycznych Polski ze Stolicą Apostolską	148
2. Meandry prac nad prawną regulacją stosunków państwo–Kościół w latach 80.	155
2.1. Powołanie i prace Zespołu Legislacyjnego Komisji Wspólnej Rządu i Episkopatu w latach 1980–1984	158
2.2. Wznowienie prac. Pojawienie się propozycji opracowania konwencji	165
Podsumowanie	172

Rozdział V

Jan Paweł II i jego wpływ na wydarzenia polityczne w kraju i na świecie

Wprowadzenie	175
1. Jan Paweł II jako Suweren Państwa Watykańskiego w latach 1978–2005	180
2. Reakcje społeczne i polityczne na wybór kardynała Karola Wojtyły w kraju	189

3. Reakcje zagraniczne na wybór Jana Pawła II. U źródeł politycznej współpracy papiesko-amerykańskiej	196
4. Zimna wojna o Polskę	199
5. Jan Paweł II i teologia wyzwolenia	212
6. Młyny watykańskie mielą powoli, ale... ..	226

Rozdział VI

Okno na placu św. Piotra z widokiem na Polskę

Wprowadzenie	229
1. Suwerenność wewnętrzna Rzeczypospolitej w stosunkach państwo–Kościół w latach 1989–2005. Aspekty teoretyczne	231
2. Oblicze współczesnej kontrreformacji a interes państwa. Źródła politycznej uległości wobec Kościoła i jej skutki	242
3. Obszary sporu w walce politycznej	245
3.1. Otwarcie drogi do klerykalizacji życia państwowego	246
3.2. Konkordat i konstytucja	249
3.3. Kult Jana Pawła II	257
4. Majątek kościelny w Polsce	267
5. Polska na przyspieszonej ścieżce do laicyzacji	269
Epilog	273
Aneks. Jolanta Banach, Pedofilia w polskim Kościele. Społeczna inicjatywa ustawodawcza powołania Komisji Prawdy i Zadośćuczynienia	283
Bibliografia	291
Prologue	309
Indeks osobowy	321